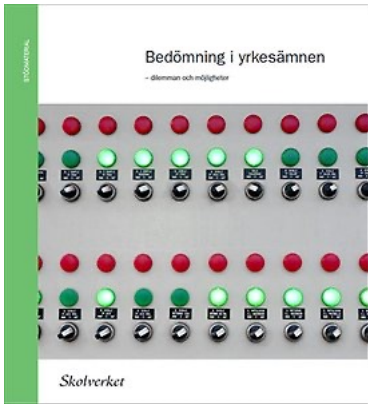

Validering och perspektiv på det livslånga lärandet

9 november 2022

Per Andersson

Varför intresset för validering?

- Fokus flyttar från utbildning till lärande
- Kompetensförsörjning
- Kompetens som konkurrensmedel
- Rörlighet mellan länder
- Rörlighet på arbetsmarknaden
- Breddad rekrytering till utbildning
- Krav på effektiv utbildning

Ur läroplanen (både gymnasieskola och komvux)

- Läraren ska vid betygssättningen
 - beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen

Förändringar i lagen: Validering för kompetensförsörjning och livslångt lärande

- 1 januari 2023
- Beslutet innebär att det
 - införs en skyldighet för hemkommunen att se till att den som vill få sitt kunnande kartlagt inför utbildning eller prövning inom komvux erbjuds en inledande kartläggning
 - införs en skyldighet för huvudmannen för komvux att se till att en elev som behöver validering erbjuds det
 - Gäller hela komvux, inte enbart yrkesutbildning

Förtydligad definition i skollagen (validering i komvux)

- Med validering avses en strukturerad process som innehåller en fördjupad kartläggning och en bedömning som syftar till ett erkännande av en persons kunnande oberoende av hur det förvärvats.

Kartläggning

- Inledande kartläggning
 - Inför utbildning eller prövning
- Fördjupad kartläggning
 - En del av en valideringsprocess inom ramen för en eller flera kurser

Kompetensbehov

- Framför allt inom komvux
- Vägledare och lärare

- Kartläggning
- Bedömning

- Vad skiljer validering från vägledning och från bedömning inom utbildning?

Validering i yrkeslärarutbildningen

- Validering av eget yrkeskunnande vid antagning
 - En självklar del utifrån examensordningen
- Validering som kunskapsinnehåll
 - En analys av kursplaner från sex lärosäten visar att endast GU och LiU tar upp validering explicit
 - Annars implicit en möjlig del av ”bedömning”
- Liknande resultat från Danmark och Finland
 - Trots att validering är viktig i yrkesutbildning även där
 - Utvecklingspotential för nordisk yrkeslärarutbildning!

Vad ska kartläggas, bedömas och valideras?

- Kunnande/kunskap – som utvecklats tidigare, i olika (andra) sammanhang, och som kan ta sig varierande uttryck, men fortfarande:
 - Fakta
 - Färdighet
 - Förståelse
 - Förtrogenhet

Utbildnings- och branschmodeller

Utbildningsmodeller

- Validering i relation till utbildningskrav, ofta mer generella och nationella
- Behörighet, intyg, tillgodoräknande
 - Komvux
 - Yrkeshögskola
 - Högskola

Branschmodeller

- Mer specifika krav, formulerade av arbetsgivare/bransch
- Kompetensinventering
 - Befintlig personal
 - Certifiering, utvecklingsbehov
- Kompetensförsörjning
 - Rekrytering, anställningsbarhet

Varför? Syften/funktioner för validering i förhållande till det livslånga lärandet

- **Formativ**
 - Lägga grunden för det fortsatta lärandet och utformning av lärprocessen
- **Summativ**
 - Summera lärande, sätta betyg, certifiering etc.
- **Prediktiv**
 - Förutsäga framgång, underlag för urval etc.
- **Transformativ**
 - Påverka och förändra

Kvalitet i validering?

- “Att skapa ett sammanhang som maximerar individens möjligheter att på ett rättvisande sätt visa sina relevanta kunskaper, färdigheter och kompetenser” (från olika sammanhang!)
- Hur vi ser på kvalitet beror på **syftet** med valideringen, sammanhanget, och vilka intressenter som finns.
- Två sidor av (kvalitets- och rättvise)myntet:
 - **Flexibilitet**, individualisering, omdöme
 - **Standardisering**, reliabilitet/tillförlitlighet, kunskapsmätning

Tack för att du lyssnade!

www.liu.se